

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 47. 48. 49.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Hilarius in Matt. Tertull. l. 7. ad uxorem c. 2. de carne Christi, Apostolorum sententiam, & nostram interpretantur. Sed carnem legimus infirmam, & hinc nobis adulationem impensius. Legimus tamen & Spiritum firmum. Nam in rursus virum, positum est. Caro terrena materia est, Spiritus vero celestis. Cur ergo ad excusationem promiores, quæ in nobis infirmæ sunt, opponimus: quæ vero fortiora non tuemur? Cur celestibus terrena non cedant? Si Spiritus carne fortior, quæ & generosior, nostra culpa infirmiora sectamur.

Vis spiritum promptum bene interpretatur firmum, ut opponat carni infirmæ, sed tamen Apostolorum magis promptus, quam firmus Spiritus fuit. Idem tamen Tertull. de fuga in persecutione. c. 8. de Christo interpretatur. Professus itaq; se concupiscentia concupisse edere pacis, vi suum (indignum enim, ut quid alienum concupisceres Deus) acceptum panem & distributum discipulis corpus suum illi fecit, hoc est corpus meum dicendo, i. e. figura corporis mei. Figura autem non fuisset, nisi veritatis esset corpus. Cæterum vacuaret, quod est phantasma, figuram capere non posset. Aut si propriam panem corpus sibi finxit, quia corporis carebat veritatem, propriam debuit tradere pro nobis.

Angeli sunt præcipue interpretationes, posteriori præfero, quia de Apostolis loquitur. Nam qui de Spiritu improborum & carne, vel de Satana sermonem eliciunt, mystice interpretantur. Ideo enim vigilas requirit, quia caro infirma est. Prosper. l. 2. de vocat. gent. c. 9. Visi de vigilando, non etiam orando Apostolos admonuit, sed arbitrii liberi vires videretur hortatus, sed cum adiu. & orantes, satis docet superni futurum muneri, ut etiam vigilantes, tentationis procella non vinceret. Tandem cum morte & somno gratiati iterum veniens eos excitauit, Marc. 4. 40. non tamen redarguit parcens vecordiam, & imbecillitatem. Donec Iuda appropinquante eum illis obuiam vadit.

VERSUS 47. 48. & 49.

Adhuc eo loquente, ecce Iudas vnus de duodecim venit, & cum eo turba multa, cum gladijs & fustibus, missi à principibus sacerdotum, & senioribus populi. Qui autem tradidit eum dedit illis signum, dicens: Quemcumq; osculatus fuero, ipse est: tenete eum. Et confestim accedens ad Iesum, dixit: Ave Rabbi. Et osculatus est eum.

QUESTIO I.

Quomodo captus fuerit Dominus?

Adhuc eo loquente, venit Iudas, cui Syrus semper proditoris Epitheton adiungit, vnus de duodecim proditor Domini sui: deinde testis eius innocentia. Turbam accepit de senioribus principum, & Tribunum eum cohortem, de forti presidio erat pronisum, ut si fieret tumultus sub moueri populus posset. Fustes sed non dubium fustes maxime contra inermes vsurpatores, & noctu. Ex Luca constat principes sacerdotum, magistratus templi, & seniores simul egredientes, quod magni odii, & sollicitudinis est signum.

Iudas osculo tradidit, non enim notus erat Romanis, patet etiam alijs, nox erat, & timebant, ne arte se subduceret. Non videtur ex consuetudine osculatus, cum paulo ante digressus esset, sed quasi malo reperi-
tino attonitus, hoc symbolo constantiam amoris

representare voluisse. Ave Rabbi: Syrus שם רבי Schelam Rabbi. Pax magister mi. Verbis pacem, re hostem trahit. Symbolum omnium in Ecclesia, qui plus dolo malo, quàm hostes professi nocent. Respondet Dominus: amice ad quid venisti? Exprobratio facinoris est. Et addidit. Iuda osculo filium hominis tradidit? Interim hoc Christus signum iterum reddidit: obuiam enim progressus quaesivit: quem quaeritis? ut est apud Ioannem. Post osculū id contigisse apparet; nam Iudas stabat cū illis. Iam enim cum videret Christum omnia nosse, aperte se hostibus iungit. Discipuli fugerunt, nec enim erant ad martyrium dispositi, Rup. 15. in Ioan.

VERSUS 51. & 52.

Et ecce vnus ex his, qui erant cum Iesu, extendens manum exemit gladium suum, & percutiens seruum principis sacerdotum, amputauit auriculam eius. Tunc ait illi Iesus: Conuerte gladium tuum in locum suum, omnes enim, qui acceperint gladium gladio peribunt.

QUESTIO II.

An Petrus vsu gladij peccarit?

S. 1. **V**ariae sunt de facto Petri sententiae. Multi illū grauius accusant. Alii culpam extenuant. Nonnulli penitus excusant, ac defendunt. Rationes in omnem partem se offerunt. Christus vero Petrum iubet gladium cōuerrere in locum suum. Causa addita: Omnes enim qui gladium acceperint, gladio peribunt. *Σοὶ δὲ ὅτι, quædā exemplaria Σοὶ δὲ ὅτι, au morientur.* Gladium hic Syrus vocat *ספחה* saphtha, nonnulli *ספחה* saphtha putant, quæ tamen per *ו* T. non *ו* Th. scribitur. Deinde dubia est lectio, nam v. 72. dicitur *ספחה* Saphira. & postea *ספחה* Sipa. Gladij fuerūt duo in familia Domini. Luc. 22. 26. D. Chrysost. Propter carnem, & agnum *Cur gladios habuerunt.* mactandum fuisse existimat. Alii in comitatu Christi fuisse semper aliquos enses, ad aliquam sui defensionem, bestias abigendas. Mihi Christus ad exemplum suorum videtur gladios suis permisisse, ne illis auxilijs in perpetuum clericos spoliatos esse putaremus. Petrum enim gladio accinctum & in itinere, & in secessu secum habuit, ut minus mirentur haeretici, dum clericos vel ense accinctos, vel armatis comitatos aspiciunt.

S. 2. Petri error in eo versari putatur, quod priuata auctoritate contra magistratū arma mouit. Hoc enim Christus indicare videtur, dū ait, qui acceperint gladium, priuata vindicta, gladio peribunt. Perituri dicuntur, qui interitum sunt meriti. Nō enim licuit priuato contra magistratū etiam innocentem descēdere. Atq; hæc præcipue Petro aduersantur. Alii stultissimè egisse Petrum asserunt, qui temerè tantam turbā in se suosq; cōcitauit. Verum animos dabat præsentia Christi; deinde amor euentus non semper prospicit. Animos dabat etiam casus hostium, quos vna voce prostratos vidēbat, & sonitus super arma dedisse. Hier. in Matth. 14. Petrum ait errare in sensu, non tamen in affectu.

Contra Petrum igitur sunt illæ rationes. Christus iubet recondere gladium; nam qui acceperint, peribunt, h. e. digni sunt qui pereant, non enim de facto, sed de iure Christus loquitur. Non enim iniusti gladiorum vsurpatores omnes gladio pereunt. Augustin. *Cur Petri factū damnetur.* l. 2. contra Faustum c. 70.

Ratio illa fundamentum est eorum, qui Petri factū condemnant. Mihi tamen in promptu est solutio. Videlicet Christum non indicare Petro eum peccasse. Sed

Cur gladios habuerunt.

Cur gladios habuerunt.

Cur Petri factū damnetur.